

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **R. Č.**, zastoupená JUDr. Petrem Práglem, advokátem se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2007, čj. 435/SZ/2007, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 3. 2007, čj. 42 Cad 55/2007 - 11,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 3. 2007, čj. 42 Cad 55/2007 - 11, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Odměna advokáta JUDr. Petra Prágla **se určuje** částkou 1904 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného čj. 435/SZ/2007, ze dne 2. 2. 2007, bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Mostu (dále též „prvoinstanční správní orgán“) č. j. OSV/555/Nv/698/01/06/06 ze dne 24. 11. 2006. Uvedeným rozhodnutím prvoinstančního správního orgánu byla žalobkyni (dále též „stěžovatelka“) snížena měsíčně se opakující dávka sociální péče na částku 2290 Kč s účinností od 1. 11. 2006, a to podle § 16 zákona č. 114/1998 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, § 73 a § 94 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, § 1 a § 4 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti a zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí čj. 435/SZ/2007, ze dne 2. 2. 2007 žalovaný uvedl, že žalobkyně dne 26. 10. 2006 písemně sdělila prvoinstančnímu správnímu orgánu změnu ve skutečnostech rozhodných pro výši měsíčně se opakující dávky, tzn. že bude ukončena výplata

peněžitě pomoci v mateřství. Rodičovský příspěvek měl nadále pobírat manžel žalobkyně. Podle zjištění žalovaného příjmy společně posuzovaných osob činily v daném období 14 110 Kč. Do příjmu byla započítána pouze alikvotní část rodičovského příspěvku (6/7), protože tuto dávku státní sociální podpory pobíral manžel žalobkyně, který nesplňoval podmínku pro poskytování dávek podle § 103 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o sociálním zabezpečení. Podle tohoto ustanovení pan Č. nemá nárok na poskytování dávky. Žalobkyně má trvalý pobyt na území České republiky, je tedy hlášena podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, a proto se na ni nevztahuje úprava trvalého pobytu podle zákona č. 329/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Panu Č. nebyl udělen azyl nebo doplňková ochrana. Aby žalobkyni a jejím dětem mohla být poskytována dávka sociální péče, nebyl pan Č. zahrnut při rozhodování o dávce mezi osoby společně posuzované. Žalovaný uzavřel, že prvoinstanční správní orgán postupoval v souladu s právními předpisy.

Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne ze dne 16. 3. 2007, čj. 42 Cad 55/2007 - 11 žalobu žalobkyně proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného odmítl jako nepřijatelnou podle § 68 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Soud vyslovil, že na věc, týkající se sociální dávky žalobkyně, dopadá ustanovení § 56c písm. a) zákona č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého jsou ze soudního přezkumu vyloučena rozhodnutí o mimořádných výhodách občanům zdravotně postiženým a rozhodnutí o dávkách sociální péče. Z tohoto důvodu krajský soud žalobu odmítl.

Ve včasně podané kasační stížnosti stěžovatelka namítala nesprávné právní posouzení věci krajským soudem, neboť soud provedl nesprávný výklad ustanovení § 56c písm. a) zákona č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení.

Stěžovatelka uvedla, že nezákonným rozhodnutím žalovaného jí byla snížena měsíčně se opakující dávka sociální péče na částku 2290 Kč měsíčně poskytovaná podle zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti ve spojení se zákonem č. 463/1991 sb., o životním minimu. Dále nebyl uznán nárok na předmětnou dávku manželovi žalobkyně, který je rodinným příslušníkem občana členského státu Evropské unie hlášený na území České republiky k pobytu po dobu delší než 3 měsíce dle zvláštního právního předpisu.

Stěžovatelka konstatovala, že krajský soud vyložil ustanovení § 56c písm. a) zákona č. 114/1988 Sb., tak, že ze soudního přezkumu jsou vyloučena všechna rozhodnutí o dávkách sociální péče a výslovný odkaz na § 34 odst. 1 písm. a) až e) téhož zákona vztáhl pouze na část věty za spojkou „a“, vylučující ze soudního přezkumu rozhodnutí o mimořádných výhodách občanům těžce zdravotně postiženým. Stěžovatelka s tímto výkladem předmětného ustanovení nesouhlasí a tvrdí, že odkaz na § 34 odst. 1 písm. a) až e) se vztahuje na celé ustanovení § 56c písm. a) zákona č. 114/1988 Sb., protože poskytování mimořádných výhod občanům těžce zdravotně postiženým upravuje pouze § 34 odst. 1 písm. e) a pod písm. a) až d) se upravuje poskytování nenárokových dávek sociální péče. Z toho pak podle stěžovatelky vyplývá, že pokud by se odkaz na § 34 odst. 1 písm. a) až e) vztahoval pouze na část věty první § 56c písm. a) zákona č. 114/1988 Sb., za spojkou „a“, tak by nemohl odkazovat na písm. a) až e), nýbrž pouze na písm. e), které jediné poskytování mimořádných výhod občanům těžce zdravotně postiženým upravuje a odkaz na písm. a) až d) by byl zcela nadbytečný, protože by jak dávky pod těmito písmeny, tak rovněž všechny ostatní dávky už byly ze soudního přezkumu vyloučeny první částí věty před spojkou „a“.

Stěžovatelka zdůraznila, že dávky poskytované podle zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, jsou nárokové a nikoli účelové, protože jejich cílem je dorovnat příjmy jednotlivce do hranice sociální potřebnosti, aniž by bylo zkoumáno, kam je jednotlivce požíje, na rozdíl od dávek upravených v § 34 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 114/1988 Sb., které naopak

nejsou nárokové a jsou účelové. Proto jsou podle názoru stěžovatelky ze soudního přezkumu vyloučeny pouze dávky sociální péče poskytované podle § 34 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 114/1998 Sb., nikoli všechny dávky. Podle stěžovatelky je zřejmé, že § 56c zákona č. 114/1988 Sb. prosazuje pouze princip nevymahatelnosti nenárokových plnění, nikoliv neústavní princip nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí soudem.

Stěžovatelka dále poukázala na čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, z něhož dovozovala, že bylo porušeno její právo na spravedlivý proces.

Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka v ní uplatňuje námitky odpovídající důvodům kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

Kasační stížností je napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, v tomto případě přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem. Stěžovatelka kasační stížnost podala právě z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a spatřuje nezákonnost usnesení krajského soudu především v nesprávné aplikaci § 56c písm. a) zákona č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. V projednávané věci se tedy jedná o posouzení otázky, zda se na rozhodnutí žalovaného o zamítnutí odvolání a potvrzení rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, jímž byla stěžovatelce snížena měsíčně se opakující dávka sociální péče ve smyslu zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, vztahuje výluka ze soudního přezkumu uvedená v § 56c písm. a) zákona č. 114/1988 Sb.

Nejvyšší správní soud shledal tuto námitku důvodnou.

K tomu nutno uvést, že dávky sociální péče podmíněné existencí sociální potřebnosti představují realizaci ústavního práva na pomoc v hmotné nouzi, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek, zakotveného v článku 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a chráněného čl. 4 Ústavy České republiky. Jako takové toto právo nemůže být vyňato z dosahu přezkumu soudu ve správním soudnictví (jde nepochybně o subjektivní právo veřejné ve smyslu § 2 s. ř. s.). Zákon č. 114/1988 Sb. založil v § 56c písm. a) výlučku ze soudního přezkumu rozhodnutí o dávkách sociální péče a o mimořádných výhodách občanům těžce zdravotně postiženým podle § 34 odst. 1 písm. a) až e) téhož zákona. Těmito jsou rozhodnutí:

- a) o poskytování příspěvků na opatření zvláštních pomůcek občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí, nevidomým a neslyšícím občanům,
- b) o poskytování příspěvků na koupi, na celkovou opravu a na provoz motorového vozidla a na úhradu pojistného,
- c) o poskytování příspěvků na úpravu motorového vozidla na ruční ovládání občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí,

- d) o poskytování příspěvků na úpravu bytu občanům s těžkými vadami nosného nebo pohybového ústrojí a nevidomým občanům,
- e) o přiznání mimořádných výhod.

Uvedený výčet rozhodnutí, jež nepodléhají soudnímu přezkumu, je taxativní a nelze jej tudíž jakkoli dále rozšiřovat. Rozhodnutí o dávkách sociální péče podle zákona č. 482/1991 Sb. do tohoto výčtu zahrnuta nejsou a podléhají tak soudnímu přezkumu. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že rozhodnutí žalovaného o zamítnutí odvolání a potvrzení rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, jímž byla stěžovatelce snížena měsíčně se opakující dávka sociální péče ve smyslu zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, nelze na základě ustanovení § 56c písm. a) zákona č. 114/1988 Sb., vyloučit ze soudního přezkumu a to z toho důvodu, že takovéto rozhodnutí není rozhodnutím podřaditelným pod § 34 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 114/1998 Sb., a nelze jej podřadit ani pod § 34 odst. 1 písm. e) cit. zákona, neboť toto ustanovení obsahuje odkaz na § 86 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, který obsahuje především výčet možností jak pomoci těžce zdravotně postiženým občanům.

Pokud tedy krajský soud ustanovení § 56c písm. a) zákona č. 114/1988 Sb., aplikoval na zcela jiný typ dávek představujících záruku na pomoc v hmotné nouzi, aplikoval na věc neodpovídající právní normu. S ohledem na shora uvedené je tedy zřejmé, že rozhodnutí žalovaného není ze soudního přezkumu vyloučeno. Ze soudního přezkumu vyloučeno není ani podle soudního řádu správního, neboť je zcela nepochybné, že se nejedná o rozhodnutí, které by bylo možno podřadit pod některou z kompetenčních výluk uvedených v § 70 písm. a) až f) s. ř. s. Kasační stížností napadené usnesení krajského soudu je nezákonné z důvodu nesprávné aplikace právního předpisu.

Nejvyšší správní soud tedy z výše uvedených důvodů napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s., zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na krajském soudu tedy nyní bude, aby řádně posoudil stěžovatelkou napadené rozhodnutí žalovaného, vypořádal se s žalobními body a své závěry odůvodnil.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Stěžovatelce byl v řízení o kasační stížnosti usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 6. 2008, č. j. 42 Cad 55/2007 - 25, ustanoven advokát. V takovém případě s ohledem na § 35 odst. 8 a § 120 s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud proto určil odměnu advokáta podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) částkou 1000 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a doplnění kasační stížnosti). Soud dále přiznal 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celková odměna tedy činí 1600 Kč. Protože advokát Nejvyššímu správnímu soudu doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), podle § 35 odst. 8 s. ř. s. se zvyšuje odměna o částku odpovídající DPH, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastupování a náhrad hotových výdajů podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně vypočtená podle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona

č. 235/2004 Sb. činí 304 Kč. Odměna advokáta navýšená o DPH celkově činí 1904 Kč. Zástupci stěžovatelky se proto přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 1904 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu